

[Ømann.]

Lovforslaget giver monopoltilsynet mulighed for at dekretere bestemte priser også uden forudgående forhandlinger, men hvordan er tidsforløbet her? Bliver der blot 10 sekunder fri, ja, så vil priserne vel ryge op, og så vidt jeg kan se, bliver der altså en fri periode, hvis ikke monopoltilsynet er meget rapt over for de kritiske brancher.

Men hvis stigningen først er et faktum, hvad kan man så gøre? Kan monopoltilsynet gå tilbage i kalenderen, vælge sig en passende dato og sige, det er prisen pr. denne dato, der nu skal bruges? Og hvis en bestemt maksimalpris skal dekretes på disse serviceområder, hvad skal det så være for én? Skal det være den på specialværkstedet? Skal det være den på den blandede, men ikke så effektive virksomhed? Det er mig lidt af en gåde, at man er i stand til — og det fremgår jo af lovforslaget — at dekretere sådanne maksimalpriser, når man afviser muligheden for at lave kalkulationsregler.

Er loven rå mod de mange og små, ja, så er den til gengæld flink ved de store. Der kan indregnes maksimalt 30 pct.s afskrivninger, og der skal ikke ske prisnedsættelser ved effektivitetsstigning for, som man siger, ikke at tage opmuntringen fra de driftige. Ja men her ser man igen skævheden. Det er jo netop de store, dem med den store indsats af kapital og maskiner, der kan registrere effektivitetsstigninger. Den egentlige høker kan ikke rationalisere så gevaldigt.

Her er mit grundsyn principielt forskelligt fra handelsministerens, og jeg mener, det er på et afgørende punkt. Handelsministeren erkender i fremsættelsen, at omkostningsudviklingen uundgåeligt må føre til en vis prisstigning, hvis vort økonomiske system skal kunne fungere. Jeg tror ikke, det er rigtigt at erkende noget sådant i al almindelighed. Hvis man i sin økonomiske politik fremmer rationalisering og effektivitetsstigning og ved en aktiv prispolitik sørger for, at priserne nedsættes i forhold til den øgede effektivitet, så er det da meget muligt rent principielt, at denne prisnedsættelse kunne mere end afbalancere den prisstigning, der måtte være i andre fag. Men i dette lovforslag har man altså det modsatte synspunkt; de store, der effektiviserer, skal kunne be-

holde hele gevinsten ved en lavere kostpris pr. produceret stykke.

Det giver mig for øvrigt anledning til at komme ind på de bemærkninger, der er gjort om monopollovens § 24, for jeg synes ikke, man har fået alle eventualiteter ved denne slettelse frem. Det er sagt, at det lovforslag, vi her diskuterer, vil det samme og fuldstændig dækker § 24; det vil jeg dog meget gerne have klarlagt. For er det ikke sådan, at omsætningsforøgelse kan skabe en mindre kostpris pr. produceret enhed, og at denne omkostningsnedgang efter praksis, så vidt man kan læse sig til, bliver modregnet, når et § 24-foretagende kommer og ønsker sig priserne reguleret opad? Men dette princip, denne modregningsaffære, kan da slet ikke fortsat håndhæves med kun denne nye lov som grundlag. Og i almindelighed kan man vel også sige, at det er en sand erfaring, at prisstigning ifølge omkostningsstigning slår lynhurtigt igennem, mens konkurrencen, den være sig aldrig så god, har svært ved at gennemtvinge et velbegrundet prisfald, hvis omkostningerne falder. Denne erfaring, som handelsministeren vel næppe vil bestride, har han altså ikke draget konsekvensen af i dette lovforslag, tværtimod.

Prisstoppet for de offentlige ydelser — ja, det er jo allerede helt klart sagt af venstres ordfører, hvorfor det kun skal vare til september, det er, fordi man skæver til pristallet, og man skulle gerne over et vist punkt, og når man er over dette punkt, kan man foretage forhøjelser. Det minder meget om det, man plejer at kalde manipulation med pristallet, og det er ikke noget, der bliver populært i de kredse, hvis løn er afhængig af pristalsreguleringen.

For øvrigt er det udtrykkeligt nævnt, at gas, el og telefon er inkluderet i pristoppet, men der er jo også andet; jeg tror, vi nærmere må drøfte omfanget af pristoppet på disse ydelser. Man kan spørge: hvad med taxa, hvad med lillebiler? Det er jo også områder, hvor i hvert fald for taxas vedkommende priserne fastsættes af offentlige myndigheder.

Men i øvrigt — og det er jo også blevet sagt af hr. Hans Kjær, og det blev sagt af økonomiministeren, da han forleden fremsatte nogle lovforslag — er hovedformålet med denne lovgivning det løntryk, der skal